

opusdei.org

Praca nad zaufaniem (I): Więcej niż gry wideo

«Working on Trust» ("Praca nad zaufaniem") to seria filmików z mająca na celu pomóc rodzicom w wychowaniu dzieci. Inspiracją jest nauczanie św. Josemarii o roli wychowawczej rodziców i o wolności.

22-03-2018

Rodzice stają dziś przed wielkim wyzwaniem: nauczyć się, jak

kształtować swoje dzieci w wolności. Dzięki wspólnej refleksji mogą pomóc im w dobrym wykorzystaniu tego daru, wybierając dobro i tym samym prowadząc szczęśliwe życie. Aby tak się stało, kluczem jest stworzenie klimatu zaufania, w którym dzieci mogą mówić o tym, co je fascynuje, interesuje i martwi.

Filmy z tej serii proponują tematy do rozmowy między małżonkami oraz z innymi rodzinami. Każdemu z nich towarzyszy wybór tekstów do refleksji, pytania do dyskusji i linki do innych materiałów.

Wychowanie w wolności i korzystanie z urządzeń elektronicznych, tzw. "ekranów".

Internet stanowi jeden z najważniejszych czynników rozwoju postępu gospodarczego i społeczno-edukacyjnego współczesności. Dzięki

niemu powstało wiele dobrych rzeczy, ale jednocześnie łatwość dostępu do tak wielu informacji, obrazów, gier, oprogramowania, aplikacji, mediów społecznościowych itp. poprzez osobiste urządzenia stwarza wyjątkowe wyzwania dla rodziców wychowujących dzisiaj dzieci. Pornografia online, nadmiernie agresywne gry wideo i inne witryny internetowe lub uzależniające aplikacje mogą niestety spowodować poważne i trwałe szkody, szczególnie u nieletnich.

Rodzice muszą opracować strategię, koncentrując się na tym, by pomóc swoim dzieciom w samodzielnym opanowaniu korzystania ze smartfonów, tabletów, gier wideo i komputerów osobistych. W ten sposób dzieci rozwijają zdrowe poczucie własnego "ja", uczą się, jak mieć prawdziwych przyjaciół i czerpią radość z innych zajęć, takich

jak czytanie i sport. Nauczanie dzieci, jak korzystać w umiarkowany sposób ze współczesnych technologii, wymaga zdecydowanego wysiłku - takiego, w którym oboje małżonkowie powinni mieć wspólną wizję. Oznacza to dawanie dzieciom dobrego przykładu, ustalanie w domu limitów korzystania z urządzeń, a także budowanie wzajemnego zaufania poprzez przemyślany dialog i proponowanie im alternatywnych zajęć, które sprzyjają ich osobistemu wzrastaniu i rozwojowi, np. zabawy z przyjaciółmi na świeżym powietrzu, gry planszowe, pomoc w obowiązkach domowych itd.

Poniżej znajduje się kilka pytań, które pomogą Ci lepiej wykorzystać ten materiał wideo podczas spotkań ze znajomymi, w szkole lub w twojej parafii.

Pytania do dialogu:

- Kiedy najlepiej zacząć korzystać z "ekranów"? Ile czasu dziennie dziecko powinno z nich korzystać? Niektórzy rodzice uważają, że dziecko jest gotowe na posiadanie swoich osobistych urządzeń, gdy okazuje się, że jest w stanie utrzymać porządek w swoim pokoju. Co o tym myślisz?

- Jaki jest najlepszy sposób prowadzenia i kierowania wykorzystaniem nowoczesnych technologii, aby mieć pewność, że dzieci się rozwijają, a nie uzależniają? Jakie są najlepsze sposoby ograniczenia dostępu dzieci do technologii informacyjnych, przy uwzględnieniu ich wieku? Niektórzy rodzice dbają o to, aby ich dzieci nigdy nie zostawały same w zamkniętym pomieszczeniu z osobistymi urządzeniami, a inni nigdy nie pozwalają dzieciom mieć

przy sobie urządzeń przed snem.
Jakie są inne praktyczne strategie?

- Jakie są najlepsze witryny i aplikacje, które są zarówno zabawne, jak i wzbogacające, i które naprawdę mogą pomóc dzieciom rozwijać się intelektualnie, kulturowo i w sposób twórczy? W jaki sposób rodzice mogą podkreślać pozytywne aspekty, zamiast nadmiernie podkreślać negatywne? Czy są jakieś ciekawe analizy lub badania na ten temat, które mogłyby pomóc uświadomić rodziców?

- W jaki sposób rodzice mogą ułatwić swoim dzieciom rozmawianie z nimi o wątpliwych witrynach i obrazach, które mogą napotkać online? Czy są dostępne materiały pomocne w rozpoczęciu takich rozmów? Pomyśl o swoich najlepszych doświadczeniach, sprzyjających rozwojowi odpowiedzialnej wolności i panowaniu nad sobą w tej

dziedzinie. Czy istnieją książki, artykuły, blogi, strony internetowe i/ lub podcasty, które okazały się pomocne w tym zakresie?

- Czy zastanawiałeś się nad umieszczeniem filtrów internetowych w domu lub w pakiecie rodzinnego telefonu komórkowego? Czy wiesz, jak Twoje dzieci korzystają z YouTube'a? Czy istnieją aplikacje na telefon, które mogą pomóc dzieciom i młodzieży lepiej kontrolować korzystanie z technologii informacyjnej? Niektóre sugestie są dostępne poniżej.

Niektóre sugerowane kroki działania:

- Upewnij się, że Ty i Twój współmałżonek macie wspólną wizję, kiedy i jak pomóc każdemu z waszych dzieci korzystać w sposób umiarkowany z technologii informacyjnych. Pomyśl o tym, jak spędzają dzień. Może to pomóc w

zaplanowaniu czasu, który będą spędzać na dworze, na wycieczkach rodzinnych i innych, a także w domu (gry planszowe, ping-pong, itp.). To może być świetna okazja, aby odbyć poważne rozmowy z dziećmi.

- Upewnij się, że w domu panują jasne zasady: na przykład niekorzystanie z ekranów przy stole, zostawianie otwartych drzwi, gdy korzysta się z komputera czy też pozostawianie urządzeń z dala od miejsca spania, itp.

- Módlcie się codziennie za swoje dzieci: o umiarkowanie i poczucie osobistej odpowiedzialności. Nauczcie je modlitwy do Ducha Świętego o oświecenie i o pomoc w wykorzystaniu z czasu. Wyjaśnij im w jaki sposób nadmierne korzystanie z technologii może zaszkodzić zdolności danej osoby do empatii i posiadania dobrych, zdrowych relacji. Poprzez swój przykład i

własną walkę o umiarkowanie w tej dziedzinie, pokaż im, jak ważne jest zwracanie uwagi na innych, aby móc rozwijać relacje międzyludzkie, a nie spędzać zbyt wiele czasu, patrząc w ekrany.

- Dzieci powinny widzieć twoje wysiłki, by żyć w umiarkowaniu i samokontroli w używaniu technologii informacyjnej. Warto, by rodzice wychodzili na spacer, a nie tylko rozmawiali. Dzieci powinny także dostrzec w oczach rodziców bezwarunkową miłość i poczucie, że ich rodzice lubią i chcą spędzać z nimi czas.

Cnota umiarkowania w Piśmie Świętym i nauczaniu Kościoła

Stary Testament

"I jeśli kto miłuje sprawiedliwość - jej to dziełem są cnoty: uczy bowiem umiarkowania i roztropności, sprawiedliwości i męstwa, od których nie ma dla ludzi nic lepszego w życiu". (Mdr 8, 7)

Nowy Testament

"Miłość cierpliwa jest, łaskawa jest. Miłość nie zazdrości, nie szuka poklasku, nie unosi się pychą; nie dopuszcza się bezwstydu, nie szuka swego, nie unosi się gniewem, nie pamięta złego; nie cieszy się z niesprawiedliwości, lecz współweseli się z prawdą. Wszystko znosi, wszystkiemu wierzy, we wszystkim pokłada nadzieję, wszystko przetrzyma". (1 Kor 13, 4-7)

"Albowiem nie dał nam Bóg ducha bojaźni, ale mocy i miłości, i trzeźwego myślenia". (2 Tm 1,7)

Katechizm Kościoła Katolickiego

“Umiarkowanie jest cnotą moralną, która pozwala opanować dążenie do przyjemności i zapewnia równowagę w używaniu dóbr stworzonych. Zapewnia panowanie woli nad popędami i utrzymuje pragnienia w granicach uczciwości. Osoba umiarkowana kieruje do dobra swoje pożądania zmysłowe, zachowuje zdrową dyskrecję...” (KKK 1809)

Papież Franciszek

“Jest też w życiu inny paraliż, jeszcze bardziej niebezpieczny i często trudny do rozpoznania, a jego uznanie sporo nas może kosztować. Lubię nazywać go paraliżem rodzącym się wówczas, gdy mylimy szczęście z kanapą! Tak, sądzimy, że aby być szczęśliwi, potrzebujemy dobrej kanapy. Kanapy, która pomoże nam żyć wygodnie, spokojnie, całkiem bezpiecznie. Kanapa – jak te, które są teraz, nowoczesna, łącznie z masażami

usypiającymi – które gwarantują godziny spokoju, żeby nas przenieść w świat gier wideo i spędzania wielu godzin przed komputerem. Kanapa na wszelkie typy bólu i strachu. Taka kanapa sprawiająca, że zostajemy zamknięci w domu, nie trudząc się ani też nie martwiąc. 'Kanapa-szczęście' jest to prawdopodobnie taki cichy paraliż, który może nas zniszczyć najbardziej, a najbardziej młodych”. (ŚDM, Kraków, 30 czerwca 2016)

Św. Josemaria Escriva

Zawsze doradzam rodzicom, aby starali się być przyjaciółmi swych dzieci. Można doskonale zharmonizować autorytet rodzicielski, którego potrzeba w wychowaniu, z uczuciem przyjaźni, które wymaga *ustawienia się* na poziomie właściwym dzieciom. Dzieci — nawet te, które wydają się najbardziej zbuntowane i niezależne

— zawsze pragną tego zbliżenia, tego braterstwa z rodzicami. Klucz zagadnienia kryje się zwykle w zaufaniu. Rodzice winni umieć wychowywać w atmosferze ciepła rodzinnego, nigdy nie sprawiać wrażenia nieufności, dać wolność i nauczyć używać jej z osobistą odpowiedzialnością. Czasem jest lepiej pozwolić się oszukać. Zaufanie, jakim obdarza się dzieci sprawia, że one same zawstydzą się jego nadużyciem i poprawią się. Odwrotnie, jeżeli nie mają wolności, jeśli widzą, że się im nie ufa, stają się skłonne stale oszukiwać.

Przyjaźń, o której mówię, to zdolność ustawienia się na poziomie dzieci, ułatwiająca im ufnie mówienie o swoich małych problemach, umożliwia ona coś, co wydaje mi się bardzo ważne. Mianowicie to, że rodzice będą pierwsi, którzy w sposób dostosowany do ich mentalności i zdolności rozumienia,

uprzedzając nieco naturalną ich ciekawość, dadzą stopniowo poznać swoim dzieciom początki życia. Należy unikać, aby dzieci okrążyły z podejrzliwością te sprawy i zapobiegać, ażeby o tym, co samo w sobie jest szlachetne i święte, nauczyły się czegoś w niezdrowej atmosferze od jakiegoś przyjaciela lub przyjaciółki. To właśnie bywa ważnym krokiem w umocnieniu przyjaźni między rodzicami i dziećmi, zapobiega separacji w momencie przebudzenia do życia moralnego.

Rodzice ze swej strony powinni starać się utrzymać młodego ducha, by było im łatwiej przyjmować szlachetne dążenia, a nawet ekstrawagancje dzieci. Życie się zmienia, jest mnóstwo nowych rzeczy, które może nie podobają się nam — być może nawet obserwując je obiektywnie nie są lepszymi od starych — ale nie są złe. Po prostu są

to inne sposoby życia. Często pojawiają się konflikty dlatego, że wyolbrzymia się drobiazgi, które mogły być przezwyciężone — gdybyśmy patrzyli na te sprawy z odpowiedniej perspektywy i z odrobiną poczucia humoru”.
(Rozmowy z Prałatem Escriva, nr 100)

Film z oryginalną ścieżką dźwiękową i z napisami po polsku

Praca nad zaufaniem (II): Rozmawiać z dziećmi o seksualności

Praca nad zaufaniem (III): «Mamo, kupisz mi komórkę?»

Praca nad zaufaniem (IV): nastolatki i wieczorne wyjścia

Dodatki materiał:

- eBook: "Technologie cyfrowe i życie chrześcijańskie"
- Smart Phones for Young People: Pros and Cons

- Additional resources available at Common Sense Media

.....

pdf | dokument generowany
automatycznie z <https://opusdei.org/pl-pl/article/praca-nad-zaufaniem-i-wiecej-niz-gry-wideo/> (02-04-2026)